

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА”

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

М.А.Н.

• Мала академія наук
• України під егідою
• ЮНЕСКО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ XVII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ “АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ”

12-13 ГРУДНЯ 2024 РОКУ

УДК 711.3

АНАЛІЗ ДОСТУПНОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ
СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Литвиненко Т.П., Купрієнко Б.О.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія
Кондратюка»*

Тривалий час спосіб розрахунку необхідних об'єктів громадського обслуговування в Україні ґрунтувався на визначених нормативних радіусах пішохідно-транспортної доступності залежно від чисельності населення регіону та попиту на ті чи інші громадські послуги. Такий спосіб розрахунку має як переваги, так і недоліки. Він дозволяє швидко і доволі рівномірно розмістити заклади громадського обслуговування по території населеного пункту або житлового району, але він не враховує наявну ситуацію в кожному окремому випадку.

Так, наприклад, даний спосіб не враховує наявності в зоні планування території різних перешкод як природного, так і антропогенного походження, які впливають на доступ до закладів громадського обслуговування. Відповідно, в проєкті генерального плану або детального плану території усі розрахунки можуть відповідати нормативним вимогам, проте фактично населення окремих територій згідно такого проєкту може бути обмежене або позбавлене доступу до тих чи інших послуг.

Особливо це помітно на прикладі громадського обслуговування періодичного та повсякденного характеру у сільській місцевості, коли реальне число споживачів значно менше за нормативну величину забезпеченості на 1 тис. жителів [1]. У зв'язку з цим виникають проблеми або з недостатньою забезпеченістю населення сільських територіальних громад громадськими послугами, або надмірною витратою ресурсів на утримання необхідної інфраструктури. В обох випадках страждають громадяни, які змушені стикатися з проблемами недостатнього рівня та несвоєчасністю отримуваних послуг, скорочення штату робітників на підприємствах, неефективності управління та ін.

Зі зміною нормативної бази щодо планування і забудови територій у 2019 році [1] ці нормативні радіуси були доповнені також часовою транспортно-пішохідною доступністю. Вона виражена як час, необхідний для переміщення від місця проживання до найближчого закладу громадського обслуговування. Проте, головне питання залишається нерозв'язаним – як визначати доступність соціальної інфраструктури?

Недолік існуючого методу розрахунку – це відсутність у ньому змінної – швидкості руху. Щоб вирішити цю проблему необхідно доповнити існуючий спосіб розрахунку доступності соціальної інфраструктури з урахуванням часу або лінійної відстані між споживачами та об'єктом надання громадських послуг, а також факторів, що прямо чи опосередковано впливають на швидкість руху на маршруті між споживачем і надавачем послуг.

Розробка чіткого і зрозумілого методу розрахунку з урахуванням перелічених вище факторів дозволить точніше вирішувати завдання планування територій сільських територіальних громад, що в підсумку дасть можливість громадам реалізувати в повному обсязі функції з надання високоякісних послуг населенню у життєво важливих сферах [4] та ефективніше керувати наявними ресурсами при плануванні власних стратегій розвитку та інших проєктів.

Література:

1. ДБН Б.2.2-12:2019 *Планування та забудова територій. Вид. офіц. Київ : Мінрегіон України, 2019. 177 с.*
2. ДБН Б.2.4-1-94 *Планування і забудова сільських поселень.*
3. ДБН В.2.2-10:2022 *Заклади охорони здоров'я. Основні положення. Вид. офіц. Київ : Мінрегіон України, 2022. 67 с.*
4. Павлюк А. П., Олійник Д.І., Баталов О.А., Дацко О.І., Валюшко І.В., Барвіцький С.Ю. *Територіальна громада як базова ланка адміністративно-територіального устрою України: проблеми та перспективи реформування. – К. : НІСД, 2016. 61 с.*